

Iekšlietu ministrijai individuālo aizsardzības līdzekļu un
dezinfekcijas līdzekļu iegādei papildus piešķirtā finansējuma
izlietojums

Revīzijas starpziņojums

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Rīga, 2020

Revīzijas starpziņojums

Iekšlietu ministrijai individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegādei papildus
piešķirtā finansējuma izlietojums

2020.gada 17.augustā

Pārbaudes veiktas un starpziņojums sagatavots finanšu revīzijas “Par Iekšlietu ministrijas 2020.gada
pārskata sagatavošanas pareizību” ietvaros (Valsts kontroles Otrā revīzijas departamenta 08.05.2020.
revīzijas grafiks Nr.2.4.1-12/2020) un pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3.panta trešā punkta
c) apakšpunktu.

Vāka noformējumā izmantots attēls no tīmekļa vietnes <http://depositphotos.com>, *Challenge success
concept, Author georgejmlittle, ID 58065143*.

Saturs

Kāpēc ir sagatavots šis starpziņojums?.....	4
Kopsavilkums	6
Valsts kontroles ieteikumi un priekšlikumi	8
Konstatējumi, secinājumi	9
1. Epidemioloģiskās drošības situācijā pieļaujamās atkāpes no publisko iepirkumu regulējuma.....	9
2. Finansējuma piešķiršana no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem	11
3. Iekšlietu ministrijas padomības iestādēs veikto iegāžu norise	12
Revīzijas raksturojums	21
Pielikums. Pretendentu piedāvājumi (vienības cenas <i>euro</i> , bez PVN)	23
Atsauces	24

Kāpēc ir sagatavots šis starpziņojums?

Kopš ir stājies spēkā 701.starptautiskais revīzijas standarts “Ziņošana par galvenajiem revīzijas jautājumiem neatkarīga revidenta ziņojumā”¹, Valsts kontrolei ir pienākums izvērtēt nepieciešamību iekļaut galvenos revīzijas jautājumus revīzijas atzinumā par finanšu pārskatiem.

Minēto standartu izpratnē galvenie revīzijas jautājumi ir jautājumi, kas saskaņā ar revidenta profesionālo spriedumu ir kārtējā perioda finanšu pārskatu revīzijas kontekstā nozīmīgi jautājumi, par kuriem ziņo revidējamās vienības vadībai un kuriem revidents ir pastiprināti pievērsis uzmanību. Par galvenajiem revīzijas jautājumiem netiek sniegts atsevišķs atzinums.

Sniegtā informācija par galvenajiem revīzijas jautājumiem kalpo kā papildinformācija potenciālajiem finanšu pārskatu lietotājiem un palīdz gūt izpratni gan par jautājumiem, kurus revidents saskaņā ar profesionālo spriedumu ir atzinis par nozīmīgākajiem jautājumiem, gan par revidējamo vienību un jomām, kurās revidējamās vienības vadība ir izdarījusi nozīmīgus spriedumus revidēto finanšu pārskatu sagatavošanas procesā. Tāpat šī informācija var kalpot potenciālajiem lietotājiem kā pamatojums turpmākai saziņai ar revidējamās vienības vadību par konkrētiem pārvaldības aspektiem, revidētajiem finanšu pārskatiem vai veikto revīziju.

Galvenais revīzijas jautājums, kas ir visnozīmīgākais visās finanšu revīzijās par ministriju un centrālo valsts iestāžu 2020.gada pārskatu sagatavošanas pareizību, ir **papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai pieprasījumu pamatotība un faktiskais izlietojums**.

2020.gadā Latviju, tāpat kā visu pasauli, skāra Covid-19 pandēmija. 2020.gada 12.martā Ministru kabinets pieņēma lēmumu² par ārkārtējās situācijas izsludināšanu, kas turpinājās līdz 2020.gada 9.jūnijam. Jaunie apstākļi prasīja spēju ātri reaģēt un pielāgoties, kā arī radīja atkāpes no ierastās kārtības. Tie prasīja institūciju spēju pastiprināti koordinēt savas darbības un savstarpēji sadarboties, izvairoties no juridiskā formālisma un resorisma, lai nodrošinātu valsts darbību un katra cilvēka aizsardzību ārkārtējos apstākļos.³

Covid-19 pandēmijas pārvarēšana un seku novēršana ir prasījusi ievērojamus valsts budžeta līdzekļus. Kopš ārkārtējās situācijas izsludināšanas Ministru kabinets saistībā ar Covid-19 radītās krīzes pārvarēšanu un seku novēršanu līdz 2020.gada 30.jūnijam kopumā ir pieņēmis lēmumus par valsts budžeta līdzekļu piešķirumu un pārdali pamatfunkciju īstenošanai par 806 907 224 *euro* un izskatījis priekšlikumus par Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanas līdzekļu pārdali par 496 000 000 *euro*.⁴ Valsts kontrole velta īpašu uzmanību, lai izvērtētu Covid-19 pandēmijas pārvarēšanai, tās seku novēršanai un mazināšanai piešķirto valsts budžeta līdzekļu izlietojumu.

Iekšlietu ministrijai laikā no 12.03.2020. līdz 30.06.2020. Covid-19 radītās krīzes pārvarēšanai, seku mazināšanai un novēršanai Ministru kabinets papildus ir piešķīris 3 064 728 *euro*, tajā skaitā 2020.gada 20.martā Iekšlietu ministrijai piešķīra⁵ finansējumu, kas nepārsniedz 474 025 *euro*, lai segtu izdevumus, kas Covid-19 uzliesmojuma laikā radušies Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādēm (Iekšlietu ministrijas Informācijas centram, Valsts policijai, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam, Valsts drošības dienestam, Valsts robezsardzei, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei, Nodrošinājuma valsts aģentūrai, Iekšējās drošības birojam) un valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “Iekšlietu ministrijas poliklīnika” vienreizējo individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegādei un transportēšanai.

Savukārt 2020.gada 16.aprīlī Iekšlietu ministrijai piešķīra⁶ finansējumu, kas nepārsniedz 2 590 703 *euro*, lai Iekšlietu ministrijas padotības iestāžu amatpersonām, kas bijušas tieši iesaistītas Covid-19 seku novēršanā, nodrošinātu piemaksas no 2020.gada 12.marta līdz 2020.gada 31.maijam par darbu paaugstināta riska un slodzes apstākļos sabiedrības veselības apdraudējuma situācijā Covid-19 uzliesmojuma un tā seku novēršanai.

Lai finanšu revīzijā “Par Iekšlietu ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību” sniegtu informāciju par izvirzīto galveno revīzijas jautājumu – papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai faktisko izlietojumu –, Valsts kontrole veica pārbaudi un sagatavoja šo starpziņojumu par Iekšlietu ministrijai vienreizējo individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegādei piešķirtā finansējuma 474 025 *euro* apmērā faktisko izlietojumu.

Par Iekšlietu ministrijas piemaksām padotības iestāžu amatpersonām, kas bijušas iesaistītas Covid-19 seku novēršanā, piešķirtā finansējuma faktisko izlietojumu tiks sagatavots atsevišķs starpziņojums.

Kopsavilkums

Revīzijā, pārbaudot Iekšlietu ministrijai no budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” individuālo aizsardzības līdzekļu, dezinfekcijas līdzekļu un to iepakojuma iegādei papildus piešķirtā finansējuma izlietojumu, revidenti nevarēja novērtēt, vai piegādātāju izvēles process ir noticis atbilstoši iepriekš noteiktiem, visām iesaistītajām pusēm saprotamiem kritērijiem. Tikai starpziņojuma saskaņošanas laikā Iekšlietu ministrija informēja Valsts kontroli par izvirzītajiem kritērijiem (iespējamais piegādātājs nekavējoties atsaucās uz piedāvājumu, piedāvāja samērīgu cenu, piedāvāja īsus piegādes termiņus, neprasīja priekšapmaksu) un nostāju attiecībā uz iepirkumu gaitas dokumentēšanu (steidzamai nodarbināto aizsardzības nodrošināšanai bija būtiskāka nozīme nekā katras darbības īpašai dokumentēšanai). Tomēr, izvērtējot pārbaudīto iestāžu – Nodrošinājuma valsts aģentūras un Valsts policijas iesniegtos dokumentus un amatpersonu sniegto informāciju, revidenti nevarēja gūt pārliecību, ka potenciālo sadarbības partneru izvēlē un iesniegto piedāvājumu izvērtēšanā būtu izmantoti jebkādi kritēriji, jo piedāvājumu vērtēšanas process tikai daļēji tika dokumentēts. Līdz ar to visi individuālo aizsardzības līdzekļu iegādes procesā pieņemtie lēmumi nav izsekojami un iepirkuma procesu kopumā nevar uzskatīt par caurskatāmu.

Vienlaikus revidenti pārliecinājās, ka iepirkumi veikti 2020.gada marta beigās un aprīļa sākumā, kad tirgū bija vērojams ierobežots individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu piedāvājums un steidzamības apstākļos, līgumus par Iekšlietu ministrijas padotības iestādēm nepieciešamo individuālo aizsardzības līdzekļu iegādi noslēdzot ļoti īsos termiņos (triju līdz deviņu dienu laikā). Tāpat Covid-19 izplatības ierobežošanā tieši iesaistīto amatpersonu apgādi ar nepieciešamajiem dezinfekcijas līdzekļiem ir veicinājusi Iekšlietu ministrijas iniciatīva dezinfekcijas līdzekļi pārstrādāt 22 tonnas konfiscētā spirtu saturošā šķidrums, kas atradās glabāšanā Nodrošinājuma valsts aģentūrā.

Nodrošinājuma valsts aģentūra, Valsts policija, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Valsts robezsardze, Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs un Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde bija starp iestādēm, kam Ministru kabinets ārkārtējās situācijas laikā deva atļauju⁷ nepiemērot Publisko iepirkumu likuma prasības iegādēm, kas nepieciešamas Covid-19 uzliesmojuma izplatības ierobežošanai, un nepieciešamos finanšu līdzekļus pieprasīt no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”. Iekšlietu ministrijas resora iestādēs individuālo aizsardzības līdzekļu, dezinfekcijas līdzekļu un to iepakojuma iegādes veiktas ārkārtējās situācijas sākumposmā līdz ar Covid-19 krīzi saistīto individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu valsts materiālo rezervju pārvaldīšanu un centralizēto iepirkumu veikšanu pārņēma⁸ Aizsardzības ministrija (Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs). Šim mērķim Iekšlietu ministrijas resora iestādēs izlietoti 258 036 *euro* no kopumā paredzētajiem⁹ 474 025 *euro*.

Reaģējot uz Covid-19 uzliesmojumu un ar to saistīto sabiedrības veselības krīzi un valstu īstenotu atkāpšanos no ierastiem standartiem, Eiropas Komisija pieļāva atkāpes no ierastās prakses iepirkumu organizēšanā. Piemēram, saskaņā ar Eiropas Komisijas 2020.gada 1.aprīļa paziņojumu ārkārtējā situācijā un ārkārtējās steidzamības apstākļos nepieciešamajām iegādēm dalībvalstīm atļauts īstenot elastīgu pieeju, saīsinot procedūru termiņus, izmantojot slēgtās procedūras, nenosakot procedurālus ierobežojumus un pat izmantojot tādus līdz šim neierastus paņēmienus kā telefonisku, e-pasta vai personīgu saziņu u.c.¹⁰

Publisko iepirkumu likuma nepiemērošana nozīmē, ka nav jāpiemēro šajā likumā noteiktās procedūras, termiņi u.c. noteikumi un iepirkumu norise var tikt balstīta uz ātru un neatliekamu rīcību, pakārtojot darbības ārkārtējās situācijas apstākļiem. Vienlaikus Publisko iepirkumu likuma nepiemērošana neatbrīvo un neatceļ publiskā sektora tiesību un pienākumu apjomu rīcībai ar budžeta līdzekļiem un mantu. Amatspersonām joprojām jāievēro visi spēkā esošie normatīvie akti, tai skaitā Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumā, likumā “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”, Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumā un citos normatīvajos aktos noteiktais. Pasūtītājam, nepiemērojot Publisko iepirkumu likumu, bija jāizveido tāda sistēma, kurā tiktu novērsti riski saistībā ar iespējamo interešu konflikta situāciju, neefektīvu rīcību ar valsts budžeta līdzekļiem, kā arī citu nevēlamu un publiskajam sektoram neatbilstošu rīcību. Tas nozīmē to, ka arī “atviegloto iegāžu” procesos jābūt dokumentētam un izsekojamam izvērtējumam un izpratnei, ka iepirkumā ir jāatlasa labākais jeb konkrētajā gadījumā būtiskām valsts un sabiedrības interesēm atbilstošākais piedāvājums.

Revīzijā netika konstatēts, ka Iekšlietu ministrija un tās padotības iestādes Covid-19 uzliesmojuma izplatības ierobežošanai nepieciešamo preču un pakalpojumu iegādēm būtu noteikušas īpašu kārtību, piedāvājumu vērtēšanas kritērijus un ka piedāvājumu vērtēšanas process pārbaudītajās iestādēs – Nodrošinājuma valsts aģentūrā un Valsts policijā – tikai daļēji tika dokumentēts. Lai gan Nodrošinājuma valsts aģentūras iekšējā normatīvajā aktā¹¹ par iepirkumu veikšanu iestādē ir paredzēta arī kārtība, kā veicami iepirkumi gadījumos, kad nepieciešams novērst ārkārtas apstākļu rezultātā radušos situāciju un nav jāpiemēro Publisko iepirkumu likuma normas, revidenti neieguva pierādījumus, ka šī kārtība ir ievērota.

Tā kā iestādēm netika noteikta sagaidāmā rīcība attiecībā uz “atviegloto” iepirkumu gaitas un lēmumu par piedāvājuma izvēli dokumentēšanu, revidenti nevarēja iegūt pietiekamu pārliecību par to, ka potenciālo piegādātāju izvēlē un iesniegto piedāvājumu vērtēšanā ir izmantoti jebkādi kritēriji, tas ir, vai piedāvājumi ir vērtēti tikai pēc piedāvātās cenas, vai tikuši ņemti vērā arī vēl citi kritēriji (piemēram, piegādes apjoms, piegādes veids un termiņi, nodokļu parādu neesamība u.c.). Tāpat nav gūstama pārliecība par to, ka ir veikti pasākumi, lai tiktu novērsti riski saistībā ar iespējamo interešu konflikta situāciju.

Šī starpziņojuma projekta saskaņošanas laikā Iekšlietu ministrija sniedza skaidrojumu¹², ka Iekšlietu ministrija iepirkumu veikšanai ārkārtējā situācijā iestādēm bija izvirzījusi šādus galvenos kritērijus: iespējamais piegādātājs nekavējoties atsaucās uz piedāvājumu, piedāvāja samērīgu cenu, piedāvāja īsus piegādes termiņus, neprasija priekšapmaksu. Tāpat Iekšlietu ministrija norādīja, ka *darbs bija jāturpina arī ārkārtējā situācijā, [...] tāpēc steidzamai nodarbināto aizsardzības nodrošināšanai bija būtiskāka nozīme nekā katras darbības īpašai dokumentēšanai*. Tomēr no revīzijā izvērtētajiem dokumentiem revidenti nevar iegūt pietiekamu pārliecību, ka Iekšlietu ministrijas izvirzītie kritēriji ir tikuši piemēroti potenciālo piegādātāju izvēlē un iesniegto piedāvājumu vērtēšanā.

Vienlaikus ir konstatēts, ka Nodrošinājuma valsts aģentūra līgumus par Iekšlietu ministrijas padotības iestādēm nepieciešamo individuālo aizsardzības līdzekļu iegādi spēja noslēgt ļoti īsos termiņos (triju līdz deviņu dienu laikā) un arī lielākā daļa preču tika saņemtas noteiktajos termiņos – 10 līdz 25 kalendāro dienu laikā.

Iekšlietu ministrs bija noteicis, ka jebkuras iegādes, kas tiek veiktas, nepiemērojot Publisko iepirkumu likumu, var tikt veiktas tikai pēc tam, kad ir saņemta iekšlietu ministra rakstiska atļauja. Revidenti neguva pārliecību par minētā kontroles mehānisma mērķi, jo no pieejamiem dokumentiem nebija skaidrs, kāda informācija ar ministru ir jāsaskaņo. Piemēram, Nodrošinājuma valsts aģentūra, lūdzot saskaņojumu ministra birojam, nosūtīja potenciālā piegādātāja (SIA “Brief”) piedāvājumu un

norādīja, ka piegādātāju ir ieteikusi Latvijas Drošības un aizsardzības industrijas federācija. Informācija par to, vai ir bijuši citi piedāvājumi un kāpēc izvēlēts konkrētais piedāvājums, piegādes termiņi, vai cita informācija saskaņojuma iegūšanai netika prasīta un netika sniegta. Savukārt Valsts policija saskaņoja paredzamos preču iegādes apjomus un iespējamās izmaksas, bet atļauju slēgt līgumu ar konkrētu pretendentu neprasīja.

Caurskatot informāciju par piedāvājumu iesniegšanu, revidenti konstatēja, ka, iespējams, ar SIA "Brief" (vien. reģ. Nr. 40103935776), ar kuru Nodrošinājuma valsts aģentūra noslēdza līgumus, konsultācijas par individuālo aizsardzības līdzekļu piegādi bija uzsāktas jau pirms uzaicinājuma nosūtīšanas, jo, nosūtot uzaicinājumu šim uzņēmējam, Nodrošinājuma valsts aģentūras darbiniece bija kļūdījies un norādījusi neprecīzu e-pasta adresi, kā rezultātā uzņēmums konkrēto uzaicinājumu nemaz nevarēja saņemt. Piegādātājs savu piedāvājumu nosūtīja nevis uz uzaicinājumā norādīto e-pastu, bet gan Nodrošinājuma valsts aģentūras direktoram, savukārt Nodrošinājuma valsts aģentūras direktors jau nākamajā dienā pēc uzaicinājuma izsūtīšanas, saņemot SIA "Brief" piedāvājumu un negaidot atbildes no visiem uzaicinātajiem komersantiem, iekšlietu ministram lūdza atļauju slēgt līgumu ar konkrēto piegādātāju. Lai arī jau pēc līguma noslēgšanas ar SIA "Brief" citi saņemtie piedāvājumi cenas ziņā pārsniedza SIA "Brief" piedāvājumu un, visticamāk, nemainītu lēmumu par piegādātāja izvēli, revidentu ieskatā, piegādātāju izvēles process tomēr nav bijis caurskatāms.

Papildus iepriekš minētajam revidenti konstatēja, ka Covid-19 uzliesmojuma izplatības ierobežošanai līdz 2020.gada 30.jūnijam Iekšlietu ministrijas iestādēm bija radušies izdevumi vēl vismaz 233 422 *euro* apmērā par citām precēm un pakalpojumiem, kas saistīti ar papildu drošības pasākumu īstenošanu (aizsargbarjeru, aizsargstiklu un piekļuves kontroles sistēmu uzstādīšanu) un intensīvāku telpu uzkopšanu. Minētie izdevumi segti esošā budžeta ietvaros, jo Finanšu ministrija neatbalstīja¹³ šo izdevumu segšanai piešķirt papildu finansējumu no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem.

Vienlaikus ir jāatzīmē, ka valsts budžeta izdevumu apjomu, kas Iekšlietu ministrijas (un arī citu resoru) vajadzībām bija nepieciešams dezinfekcijas līdzekļu iegādei, samazināja Iekšlietu ministrijas ierosinājums roku un virsmu dezinfekcijas līdzekļi pārstrādāt 22 tonnas konfiscētā spirtu saturošā šķidrums, kas atradās glabāšanā Nodrošinājuma valsts aģentūrā. Pēc Iekšlietu ministrijas aprēķiniem, tas deva valsts budžeta līdzekļu ietaupījumu vairāk nekā 300 tūkstošu *euro* apmērā. Turklāt, kā norāda Iekšlietu ministrija, ar dezinfekcijas līdzekļiem tika apgādātas ne tika Iekšlietu ministrijas resora iestādes, bet arī Nacionālie bruņotie spēki, Zemkopības ministrija, Ekonomikas ministrija, Kultūras ministrija, Ārlietu ministrija, profesionālās izglītības iestādes un pašvaldības.

Valsts kontroles ieteikumi un priekšlikumi

Valsts kontrole nesniedz ieteikumu Iekšlietu ministrijai, ņemot vērā uzsāktos pasākumus¹⁴, lai izveidotu valsts materiālās rezerves, no kuru krājumiem arī Iekšlietu ministrijas padotības iestādes nepieciešamības gadījumā saņems individuālos aizsardzības līdzekļus, dezinfekcijas līdzekļus u.c. ārkārtējā situācijā nepieciešamās preces.

Konstatējumi, secinājumi

1. Epidemioloģiskās drošības situācijā pieļaujamās atkāpes no publisko iepirkumu regulējuma

Lai veiktu epidemioloģiskās situācijas risināšanai nepieciešamo resursu iegādi Covid-19 izraisītajos ārkārtējos apstākļos, Eiropas Savienības un Latvijas izpildvaras institūciju līmenī tika pieļautas atkāpes no ierastās prakses iepirkumu organizēšanā. Tas ļāva iepirkumus izdarīt dienu vai pat stundu laikā, nodrošinot tūlītēju līgumu noslēgšanu.

Eiropas Komisija, reaģējot uz individuālo aizsardzības līdzekļu piegāžu un tirgus traucējumiem, 2020.gada 13.martā paziņoja:

- ❖ Īsā laikposmā dalībvalstīs ir radušies eksporta ierobežojumi arvien lielākam produktu klāstam, sākot ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem un beidzot ar zālēm. Tas rada šķēršļus piegādes ķēdēm, jo dalībvalstīs tiek aizliegts eksportēt izejmateriālus, kas vajadzīgi kritiski svarīgu preču ražošanai citās valstīs. Šāda situācija rada traucējumus loģistikas un izplatīšanas ķēdēs. Šie pasākumi neļauj būtiskām precēm sasniegt tos, kuriem tās ir visvairāk vajadzīgas¹⁵;
- ❖ Covid-19 globālā uzliesmojuma kontekstā, ņemot vērā vīrusa straujo izplatību dažādos Eiropas Savienības reģionos, pieprasījums pēc individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, piemēram, sejas maskām, cimdiem, virsvalkiem vai aizsargbrillēm, kā arī pēc dažām medicīniskajām ierīcēm, piemēram, ķirurģiskajām maskām, cimdiem un dažu veidu medicīniskā apģērba, ir pieaudzis ģeometriskā progresijā¹⁶ u.c.

Savukārt Eiropas Komisijas 2020.gada 1.aprīļa paziņojums dalībvalstīm par ārkārtējā situācijā nepieciešamajām iegādēm atļāva īstenot elastīgu pieeju, saīsinot procedūru termiņus, izmantojot slēgtās procedūras, nenosakot procedurālus ierobežojumus un pat izmantojot tādas līdz šim neierastus paņēmienus kā telefonisku, e-pasta vai personīgu saziņu u.c. Vienlaikus Eiropas Komisija skaidroja, ka atkāpes no ierastās prakses iepirkumu organizēšanā ir pieļaujamās tikai saistībā ar Covid-19 ārkārtas apstākļiem, ko raksturo ārkārtēja steidzamība un cēloņsakarība starp neparedzamo notikumu un ārkārtējo steidzamību. Atkāpes izmanto tikai, lai novērstu trūkumu, līdz tiek rasti stabilāki risinājumi.¹⁷

Institūcijām, kas īsteno epidemioloģiskās drošības pasākumus, nepieciešamo līdzekļu iegādei Latvijā bija atļauts nepiemērot Publisko iepirkumu likumu:

- ❖ Krīzes vadības padomes 2020.gada 4.februāra sēdē tika nolemts, ka Veselības ministrijai un citām epidemioloģiskās drošības un citus neatliekamos pasākumus īstenojošām valsts un pašvaldības institūcijām ārkārtējas nepieciešamības gadījumā ir tiesības piemērot Publisko iepirkumu likuma 3.panta astotajā daļā noteikto izņēmumu¹⁸;

Publisko iepirkumu likuma 3.panta astotā daļa:

likumu nepiemēro, ja tā piemērošana varētu radīt kaitējumu būtisku valsts drošības interešu aizsardzībai. Par būtisku valsts drošības interešu aizsardzību katrā konkrētajā gadījumā lemj Ministru kabinets. Šā izņēmuma piemērošanas pamats nav ne steidzamība, nedz arī aizsargājama informācija pati par sevi, ja tās aizsardzību var nodrošināt iepirkuma procedūrās saskaņā ar šo likumu vai aizsardzības un drošības jomas iepirkumus regulējošiem normatīvajiem aktiem.

- ❖ Ministru kabineta 2020.gada 3.marta rīkojumā tika noteikts, ka Veselības ministrijai un citām valsts un pašvaldības institūcijām un publisku personu kapitālsabiedrībām, kas īsteno epidemioloģiskās drošības un citus neatliekamus pasākumus, ir tiesības ārkārtējas nepieciešamības gadījumā minēto līdzekļu, materiālu un iekārtu iegādei nepiemērot Publisko iepirkumu likumu¹⁹.

Publisko iepirkumu likuma nepiemērošana nozīmē, ka nav jāpiemēro šajā likumā noteiktās procedūras, termiņi u.c. noteikumi un iepirkumu norise var tikt balstīta uz ātru un neatliekamu rīcību, lai veiktu pasākumus ārkārtējās situācijas novēršanai.

Latvijā vadošās iestādes²⁰ publisko iepirkumu politikas jomā – Finanšu ministrija un Iepirkumu uzraudzības birojs – 2020.gada 29.aprīlī publiskoja vadlīnijas par iepirkumu veikšanu ārkārtējās situācijas laikā²¹.

Vadlīnijās²² ir skaidrots, kādas atkāpes no ierastās kārtības iepirkumu veikšanā ir pieļaujamas ārkārtējās situācijas laikā. Saskaņā ar vadlīnijām ir vairākas iespējas iepirkuma veikšanai atvieglotā kārtībā: (1) pieteikumu un piedāvājumu termiņu saīsināšana, (2) sarunu procedūras piemērošana situācijā, kurā steidzamības dēļ nav iespējams piemērot atklātu konkursu, slēgtu konkursu vai konkursa procedūru ar sarunām, un (3) Ministru kabineta noteiktā izņēmuma piemērošana jeb iepirkumi, nepiemērojot Publisko iepirkumu likumu²³. Vienlaikus vadlīnijas paredzēja pēc iespējas apzināt tirgus iespējas, vērtēt nodokļu parādu neesamību, veikt Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumā noteikto sankciju pārbaudi, noteikt samērīgus piedāvājumu iesniegšanas termiņus, nodrošinot iespējami lielāku piegādātāju konkurenci, izstrādāt vienkāršotu tehnisko specifikāciju un nolikumu/instrukciju, kā arī saglabāt iepirkuma dokumentāciju, tostarp saņemtos piedāvājumus u.c. Tomēr, tā kā ārkārtējā situācija Latvijā tika izsludināta 2020.gada 12.martā, bet vadlīnijas publiskotas aprīļa beigās, iestādēm ārkārtējās situācijas sākumposmā varēja nebūt pilnīgas izpratnes par situācijai atbilstošāko rīcību. Izsvērtu lēmumu pieņemšanas procesu varēja ietekmēt arī neprognozējamā epidemioloģiskās situācijas attīstība.

Arī Iekšlietu ministrijas padotības iestādes individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegādes pamatā veica marta beigās un aprīļa sākumā, pirms tika publiskotas minētās Finanšu ministrijas un Iepirkumu uzraudzības biroja vadlīnijas. Pēc vadlīniju publiskošanas tika veiktas tikai nelielas iegādes 4436 *euro* vērtībā, tai skaitā dezinfekcijas līdzekļu iepakojuma iegāde par 4072 *euro*, kas bija nepieciešama, lai Nodrošinājuma valsts aģentūras darbinieki varētu fasēt konfiscēto spirtu, kas tika pārstrādāts dezinfekcijas līdzekļos.

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) rīkotajā vebinārā²⁴ par publiskajiem iepirkumiem Covid-19 krīzes pirmajā posmā vairāku valstu (Īrijas, Korejas Republikas, Itālijas, Vācijas, Jaunzēlandes un Austrālijas) pieredze liecina par vienām un tām pašām problēmām visās valstīs, līdz situācija normalizējās. Valstis nebija gatavas unikālajai situācijai, kad visā pasaulē īsā laika posmā (1) strauji auga pieprasījums pēc vienām un tām pašām precēm, (2) vienlaikus bija pārrāvumi preču loģistikā slēgto robežu un ieviesto satiksmes ierobežojumu dēļ, (3) kā arī jautājumu risināšana notika galvenokārt attālinātā veidā, u.c. apstākļiem. Vebināra dalībnieku aptauja liecināja, ka iepirkumus visnegatīvāk ietekmēja piegādes ķēžu pārtrūkšana un cenu paaugstināšanās. Mainīgā un neprognozējamā situācija pieprasīja valstu valdību un institūciju ātru reakciju un elastīgu lēmumu pieņemšanas procesu, kā arī iepirkumu organizēšanai tika iesaistīti diplomātiskie kanāli, kas normālā situācijā netiek darīti. Kā sekmīgākos risinājumus pandēmijas laikā valstu pārstāvji minēja ieviestos iepirkumu centralizācijas un digitalizācijas risinājumus. Vebinārā secināts, ka korupcijas risku novēršanai svarīgs ir (1) caurspīdīgums, (2) četru acu princips, (3) konkurences saglabāšana (darbs ar vairākiem piedāvājumiem), (4) detalizēta dokumentēšana.

2. Finansējuma piešķiršana no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem

Ārkārtējās situācijas laikā saskaņā ar Ministru kabineta rīkojumu par ārkārtējās situācijas izsludināšanu²⁵ vairākām valsts pārvaldes iestādēm tika atļauts²⁶ nepiemērot Publisko iepirkumu likumu iegādēm (precēm un pakalpojumiem), kas nepieciešamas Covid-19 uzliesmojuma izplatības ierobežošanai, tajā skaitā šī atļauja tika dota arī vairākām Iekšlietu ministrijas padotības iestādēm – no 2020.gada 14.marta Nodrošinājuma valsts aģentūrai, Valsts policijai, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam, Valsts robežsardzei, Iekšlietu ministrijas Informācijas centram, bet no 2020.gada 19.marta arī Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei. Ministrijām tika uzdots veikt papildu finanšu līdzekļu uzskaiti, kas nepieciešami izdevumu segšanai par minētajām iegādēm, un pieprasīt tos no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”. Ar grozījumiem, kas Ministru kabineta rīkojumā²⁷ par ārkārtējās situācijas izsludināšanu tika izdarīti 2020.gada 9.aprīlī, no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem bija paredzēts segt arī Iekšlietu ministrijas izdevumus, kas saistīti ar dezinfekcijas līdzekļu izgatavošanu, fasēšanu, iepakojšanu un transportēšanu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2020.gada 20.marta rīkojumu²⁸ finansējums individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegādēm tika piešķirts Nodrošinājuma valsts aģentūrai, taču faktiski izdevumi radās arī citām Iekšlietu ministrijas padotībā esošajām iestādēm, tādēļ 2020.gada 14.jūlijā Ministru kabinetā tika izskatīts Iekšlietu ministrijas sagatavotais Ministru kabineta rīkojuma grozījumu projekts, saskaņā ar kuru Iekšlietu ministrijai no budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” nepieciešamā summa no 474 025 *euro* samazināta uz 258 036 *euro*, bet papildināts iestāžu skaits, kuras šo finansējumu saņems.

Sākotnēji plānotie 474 025 *euro* individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegādēm Iekšlietu ministrijas padotības iestādēm nebija nepieciešami, jo saskaņā ar 2020.gada 2.aprīlī Ministru kabineta rīkojumā²⁹ par ārkārtējās situācijas izsludināšanu veiktajiem grozījumiem, ar krīzi saistīto individuālo aizsardzības un dezinfekcijas līdzekļu rezervju pārvaldīšanu pārņēma Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs sadarbībā ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem. Līdz ar to Iekšlietu ministrijas padotībā esošās iestādes pārtrauca individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegādes un šobrīd tos saņem no Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centra.

Iekšlietu ministrijas vērtējumā, nepieciešamā finansējuma apjomu samazināja Iekšlietu ministrijas piedāvātais risinājums – 22 tonnas³⁰ konfiscētā spirtu saturošā šķidrums, kas atradās Nodrošinājuma valsts aģentūras glabāšanā, pārstrādāt virsmu dezinfekcijas līdzekli. Pēc Iekšlietu ministrijas iniciatīvas tiesību aktos³¹ tika noteikts, ka iekšlietu ministrs var lemt par Nodrošinājuma valsts aģentūrai iznīcināšanai nodotā spirtu saturošā šķidruma nodošanu pārstrādei, lai izgatavotu dezinfekcijas līdzekļus, kurus pēc tam var izmantot roku un virsmu dezinfekcijai. Kā norāda Iekšlietu ministrija³² – lai noskaidrotu minētā šķidruma piemēroību (nekaitīgumu cilvēka veselībai) pārstrādei par roku un virsmu dezinfekcijas līdzekli, tika saņemts kompetentās institūcijas (Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts “Bior”) viedoklis. Izvēlētie komersanti (SIA “Rīgas laku un krāsu rūpnīca” un SIA “L.E.V.”) šķidrumu pārstrādāja bez maksas. Iekšlietu ministrija ir aprēķinājusi, ka šis risinājums deva valsts budžeta līdzekļu ietaupījumu vairāk nekā 300 tūkstošu *euro* apmērā³³ (Iekšlietu ministrija norāda, ka aplēse veikta, kā pieņēmumu izmantojot 2020.gada marta–aprīļa roku dezinfekcijas līdzekļa tirgus vidējo cenu 12 *euro* par litru un virsmu dezinfekcijas līdzekļa cenu 8 *euro* par litru). Turklāt, kā norāda Iekšlietu ministrija, ar dezinfekcijas līdzekļiem tika apgādātas ne tika Iekšlietu ministrijas resora iestādes, bet arī Nacionālie bruņotie spēki, Zemkopības ministrija, Ekonomikas ministrija, Kultūras ministrija, Ārlietu ministrija, profesionālās izglītības iestādes un pašvaldības.

Vienlaikus ne visiem Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu izdevumiem, kas saistīti ar Covid-19 izplatības ierobežošanu, tika piešķirts finansējums no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem. Iekšlietu ministrija bija sagatavojusi Ministru kabineta rīkojuma projektu, kurā bija paredzēts piešķirt Nodrošinājuma valsts aģentūrai finansējumu 265 248 euro, lai segtu papildu izdevumus, kas Nodrošinājuma valsts aģentūrai ir radušies un vēl radīsies saistībā ar Covid-19 izplatības mazināšanu laika periodā no 2020.gada 30.marta līdz 2020.gada 9.jūnijam. Šajā periodā Nodrošinājuma valsts aģentūra bija veikusi drošības pasākumus (aizsargbarjeru, aizsargstiklu un piekļuves kontroles sistēmu uzstādīšanu), kā arī sadarbībā ar uzkopšanas pakalpojumu sniedzējiem pārstrādājusi telpu uzkopšanas programmas, palielinot telpu uzkopšanas un dezinfekcijas pasākumu intensitāti.

Finanšu ministrija neatbalstīja³⁴ projekta virzību, uzsverot, ka:

[..] likumā “Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību” 19.pantā ir noteikts, ka pasākumus ar Covid-19 izplatību saistītā valsts apdraudējuma un tā seku novēršanai un pārvarēšanai finansē no budžeta finansētajām institūcijām iedalītajiem valsts budžeta līdzekļiem un pašvaldību budžetu līdzekļiem un ka Ministru kabinets pēc pamatota ministriju pieprasījuma var pieņemt lēmumu par valsts apdraudējuma seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem, kā arī par finansējuma piešķiršanu no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”. Arī Ministru kabineta 2020.gada 12.marta rīkojuma Nr.103 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu” 5.punkts paredz šajā rīkojumā minētos pasākumus finansēt no institūcijām iedalītajiem valsts budžeta līdzekļiem saskaņā ar likumu “Par valsts budžetu 2020.gadam”, kā arī pēc institūciju motivēta pieprasījuma no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”.

[..] anotācijā nav sniegts pietiekams pamatojums, lai pieprasītu finansējumu no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”, kā arī MK rīkojuma projektam nav pievienoti detalizēti finansējuma aprēķini. Uzskatām, ka pastiprināta telpu uzkopšana un dezinfekcija un papildu drošības pasākumi – aizsargbarjeru, aizsargstiklu un piekļuves kontroles sistēmu uzstādīšana – jānodrošina Iekšlietu ministrijas resoram piešķirto valsts budžeta līdzekļu ietvaros.

Minētajiem drošības pasākumiem (individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, dezinfekcijas līdzekļiem, aizsargbarjeru, aizsargstiklu un piekļuves kontroles sistēmu uzstādīšanai un telpu uzkopšanas intensitātes palielināšanas pasākumiem) līdz 2020.gada 30.jūnijam papildus izlietotie 233 422 euro Iekšlietu ministrijas padotības iestādēm bija jārod esošā budžeta ietvaros.

3. Iekšlietu ministrijas padotības iestādēs veikto iegāžu norise

Individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegāžu organizēšana, nepiemērojot Publisko iepirkumu likumu

Iekšlietu ministrija un tās padotības iestādes to preču un pakalpojumu iegādēm, kas nepieciešami Covid-19 uzliesmojuma izplatības ierobežošanai, speciālu iekšēju regulējumu neizstrādāja, bet Nodrošinājuma valsts aģentūras iekšējos noteikumos³⁵ ir paredzēta kārtība, kādā plāno un organizē iepirkumu, kura veikšanai nav jāpiemēro Publisko iepirkumu likumā un Aizsardzības un drošības jomas iepirkumu likumā noteiktā iepirkuma procedūra. Šajā gadījumā ir jāveic cenu aptauja saskaņā ar aģentūras iepirkumu jomas rokasgrāmatā noteikto procesa aprakstu, bet gadījumā, ja pasūtītājam iepriekš neparedzamu apstākļu dēļ jāveic iepirkums, lai novērstu ārkārtas apstākļu dēļ radušos situāciju, var neveikt arī cenu aptauju.

Tomēr neatkarīgi no tā, vai ir veikta cenu aptauja vai nav, saskaņā ar iekšējiem noteikumiem³⁶ atbildīgajai struktūrvienībai bija jāsapulcē ziņojums par iepirkuma līguma noslēgšanas nepieciešamību un tas jāsapulcē ar vairākām iestādes amatpersonām, kuras pārbauda vairāku pretendentu piedāvājumu neizskatīšanas pamatotību, iepirkuma veikšanas pamatotību un ziņojuma atbilstību aģentūras iepirkuma jomas rokasgrāmatā noteiktajam procesa aprakstam, iepirkuma lietderību un atbilstību aģentūras darbības mērķiem.

Ziņojumu un saskaņojumus iesniedz Nodrošinājuma valsts aģentūras direktoram izskatīšanai³⁷, un atbilstoši direktora rezolūcijai atbildīgā struktūrvienība veic iepirkumu.

Nodrošinājuma valsts aģentūra revidentiem neiesniedza dokumentus, kas pierādītu, ka, veicot individuālo aizsardzības līdzekļu iegādes, ir ievērota minētā iekšējos noteikumos paredzētā kārtība. Revidentiem tika iesniegti tikai pretendentiem nosūtītie uzaicinājumi un saņemtie piedāvājumi, bet iekšējos noteikumos³⁸ minētais ziņojums ar izvērtējumu netika iesniegts.

Savukārt Valsts policijas iekšējos noteikumos³⁹ par publisko iepirkumu veikšanas kārtību nav paredzēta rīcība gadījumos, kad jāveic iepirkumi, kas nepieciešami, lai novērstu ārkārtas apstākļu dēļ radušos situāciju.

Šī starpziņojuma projekta saskaņošanas laikā Iekšlietu ministrija iesniedza Valsts kontrolei skaidrojumu⁴⁰, ka Iekšlietu ministrija iepirkumu veikšanai ārkārtas situācijā iestādēm bija izvirzījusi šādus galvenos kritērijus: iespējamais piegādātājs nekavējoties atsaucās uz piedāvājumu, piedāvāja samērīgu cenu, piedāvāja īsus piegādes termiņus, neprasija priekšapmaksu. Tāpat Iekšlietu ministrija norādīja, ka *darbs bija jāturpina arī ārkārtējā situācijā, [...] tāpēc steidzamai nodarbināto aizsardzības nodrošināšanai bija būtiskāka nozīme nekā katras darbības īpašai dokumentēšanai.*

Tā kā iestādēm netika noteikta sagaidāmā rīcība attiecībā uz “atviegloto” iepirkumu gaitas un lēmumu par piedāvājuma izvēli dokumentēšanu, revidenti nevar gūt pārliecību, ka Iekšlietu ministrijas izvirzītie kritēriji ir tikuši piemēroti potenciālo piegādātāju izvēlei un iesniegto piedāvājumu vērtēšanā. Iekšlietu ministrijas padotības iestādes informāciju par plānotajām iegādēm un saņemtajiem piedāvājumiem arī nepublicēja (savās mājaslapās vai kādā citā veidā), vienīgi, izpildot Ministru kabineta rīkojumā par ārkārtējās situācijas izsludināšanu noteikto⁴¹, pēc līguma noslēgšanas Elektronisko iepirkumu sistēmā un savā mājaslapā publiskoja informāciju (piegādātāja nosaukumu, reģistrācijas numuru un iepirkuma priekšmetu, līguma noslēgšanas datumu un kopējo summu un attiecīgo preču sertifikātu datnes) par noslēgtajiem līgumiem.

Vienlaikus 2020.gada 20.martā iekšlietu ministrs ar rīkojumu⁴² noteica, ka *jebkuras iegādes, kas atbilstoši Ministru kabineta 2020.gada 12.marta rīkojuma Nr.103 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu” 4.14.apakšpunktam tiek veiktas, nepiemērojot Publisko iepirkumu likumu, VSIA “Iekšlietu ministrijas poliklīnika”, kurā Iekšlietu ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja, un Iekšlietu ministrijas padotībā esošās iestādes veic tikai tad, kad tam saņemta iekšlietu ministra rakstiska atļauja.* Rīkojumā nebija noteikts iesniedzamais informācijas apjoms, ne arī kritēriji, pēc kuriem iekšlietu ministrs vērtēs, vai dot atļauju veikt plānotās iegādes, nepiemērojot Publisko iepirkumu likuma normas.

Saskaņā ar iekšlietu ministra 2020.gada 24.marta vadības uzdevumu⁴³ Nodrošinājuma valsts aģentūrai bija uzdots veikt individuālo aizsardzības līdzekļu iegādi Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu vajadzībām un noteikts, ka nepieciešamības gadījumā individuālo aizsardzības līdzekļu iegādi iestādes var veikt arī patstāvīgi, iepriekš rakstveidā to saskaņojot ar iekšlietu ministru. Individuālo aizsardzības līdzekļu iegādes katra Iekšlietu ministrijas padotības iestāde bija sākusi

veikt patstāvīgi vēl pirms iekšlietu ministra vadības uzdevuma⁴⁴ un turpināja arī pēc tam, saņemot atļaujas no iekšlietu ministra.

Sākotnēji individuālo aizsardzības līdzekļu, dezinfekcijas līdzekļu un to iepakojumu iegādes Iekšlietu ministrijas padotības iestādes finansēja no esošā budžeta. 2020.gada 14.jūlijā, iesniedzot grozījumus Ministru kabineta 2020.gada 20.marta rīkojumā “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem””, Iekšlietu ministrija bija apkopojusi faktiski veiktās individuālo aizsardzības līdzekļu, dezinfekcijas līdzekļu un to iepakojuma iegādes un projekta anotācijai pievienoja pārskatu⁴⁵ par faktisko finanšu līdzekļu izlietojumu izdevumiem (skatīt 1.tabulu).

1.tabula. Iekšlietu ministrijas iesniegtā pārskata⁴⁶ par finansējuma piešķiršanu no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem kopsavilkums sadalījumā pa iestādēm un preču grupām, euro

Iestāde	Individuālie aizsardzības līdzekļi	Dezinfekcijas līdzekļi	Dezinfekcijas līdzekļu iepakojums	KOPĀ
Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs	0	484	0	484
Valsts policija	37 050	38 637	1369	77 056
Finanšu izlūkošanas dienests	0	167	0	167
Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests	0	4308	642	4950
Valsts robežsardze	6045	6858	0	12 903
Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde	857	11 260	0	12 117
Iekšējās drošības birojs	73	1643	7	1723
Nodrošinājuma valsts aģentūra	138 816	3427	6393	148 636
KOPĀ	182 841	66 784	8411	258 036

Saskaņā ar grozījumiem Iekšlietu ministrija no sākotnēji plānotajiem 474 025 euro pieprasīja vairs tikai 258 036 euro, no kuriem 182 841 euro (71%) iestādes bija izlietojušas individuālo aizsardzības līdzekļu iegādēm, 66 784 euro (26%) dezinfekcijas līdzekļiem un 8411 euro (3%) dezinfekcijas līdzekļu iepakojumam (skatīt 1.tabulu).

Nodrošinājuma valsts aģentūras veiktās iegādes

Nodrošinājuma valsts aģentūra individuālo aizsardzības līdzekļu, dezinfekcijas līdzekļu un to iepakojuma iegādei laika posmā no 2020.gada 16.marta līdz 4.jūnijam noslēdza līgumus un veica iegādes par 148 636 euro (skatīt 1.tabulu), un lielāko daļu preču aģentūrai piegādāja SIA “Brief”. No citiem piegādātājiem nelielā apjomā piegādāti individuālie aizsardzības līdzekļi (4500 sejas aizsargmaskas, 85 sejas aizsargvairogi, respiratori), dezinfekcijas līdzekļi un iepakojums dezinfekcijas līdzekļu fasēšanai.

Piedāvājumu vērtēšanas process Nodrošinājuma valsts aģentūrā netika dokumentēts, tādēļ revidenti nebija iespējas pārliecināties par pretendentu, kam tika nosūtīti uzaicinājumi, atlasī, piedāvājumu vērtēšanas kārtību, kritērijiem u.tml.

Saskaņā ar Nodrošinājuma valsts aģentūras sniegto informāciju⁴⁷ piegādes līgumos tika iekļauti tie individuālie aizsardzības līdzekļu veidi un daudzumi, kādi tajā brīdī Iekšlietu ministrijas padotības iestādēm bija nepieciešami. Iekšlietu ministrijas padotībā esošajās iestādēs ir nozīmēti koordinatori, kas apkopo informāciju par nepieciešamajiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem un dezinfekcijas līdzekļiem vienai nedēļai.

Lai apzinātu iespējamus piedāvājumus, 2020.gada 24.martā Nodrošinājuma valsts aģentūras Materiālās apgādes nodaļa 14 komersantiem nosūtīja uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus par Iekšlietu ministrijas padotības iestādēm nepieciešamajiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem.

Uzaicinājumā tika norādīti konkrēti individuālie aizsardzības līdzekļi, to kvalitātes prasības un skaits (skatīt 2.tabulu). Nodrošinājuma valsts aģentūra komersantiem uzaicinājumā lūdza iesniegt piedāvājumu, norādot cenu un aptuveno piegādes termiņu, ja komersantam ir pieejamas attiecīgās preces vai daļa no tām vai arī tās varētu būt pieejamas pēc kāda laika. Nodrošinājuma valsts aģentūra lūdza arī papildus norādīt, vai komersants pats var nodrošināt aizsardzības līdzekļu ražošanu.

2.tabula. Nodrošinājuma valsts aģentūras nosūtītajā uzaicinājumā komersantiem norādītie nepieciešamie individuālie aizsardzības līdzekļi

Prece	Skaits
Aizsargbrilles, sertificētas	1755 gab.
FFP2 respiratori, CE sertifikāts	8300 gab.
Vienreizējās lietošanas gumijas cimdi	43 000 pāri
Vienreizējās lietošanas sejas maskas, nemazgājamas, CE sertifikāts	75 500 gab.
Sejas vizieris	2579 gab.
Vienreizējas lietošanas kombinezons	2250 gab.
Attālinātais temperatūras mērītājs	2 gab.

Uzaicinājumā netika norādīts termiņš, līdz kuram datumam piedāvājums ir jāiesniedz, tāpat netika norādīts, kā tiks vērtēti piedāvājumi un noteikts piegādātājs, no kura veiks iegādes.

Piedāvājums no kopumā 14, kam bija nosūtīts uzaicinājums, iesniedza pieci potenciālie piegādātāji, no tiem četri pretendenti iesniedza piedāvājumus par atsevišķām pozīcijām, bet viens pretendents – SIA “Brief” – par gandrīz visām pozīcijām (izņemot tikai attālināto temperatūras mērītāju). Divi no pretendentiem, tai skaitā SIA “Brief”, piedāvājumu iesniedza tajā pašā dienā, kad tika nosūtīts uzaicinājums, vēl divi – nākamajā dienā, bet viens pretendents savu piedāvājumu iesniedza 2020.gada 1.aprīlī, tas ir, jau pēc tam, kad līgums ar SIA “Brief” bija noslēgts (skatīt 3.tabulu).

Caurskatot iesniegtos piedāvājumus, revidenti konstatēja, ka, iespējams, ar SIA “Brief” konsultācijas par individuālo aizsardzības līdzekļu piegādi bija uzsāktas jau pirms uzaicinājuma nosūtīšanas, jo, nosūtot uzaicinājumu, Nodrošinājuma valsts aģentūras darbiniece bija kļūdījies, norādot neprecīzu SIA “Brief” pārstāvja e-pastu, līdz ar to viņš konkrēto uzaicinājumu nevarēja saņemt. Par to liecina arī fakts, ka SIA “Brief” savu piedāvājumu nosūtīja nevis uz minētās darbinieces e-pastu, kura izsūtīja uzaicinājumu iesniegt piedāvājumu, bet gan uz Nodrošinājuma valsts aģentūras direktora e-pastu.

3.tabula. Individuālo aizsardzības līdzekļu iegādes procesa gaita

Uzaicinājuma nosūtīšana	24.03.2020.	✓	Nodrošinājuma valsts aģentūras Izņemto lietu, apsardzes un tehniskā atbalsta departamenta vadītājas vietniece nosūta uzaicinājumu 14 pretendentiem (SIA “SILTEKS”, SIA “Fima”, SIA “Brief”, SIA “GRIF”, SIA “TAMREX”, SIA “PIREKA”, SIA “SELDING”, SIA “PRĀNA Ko”, SIA “PAKOM”, SIA “FN-SERVISS”, SIA “Darba aizsardzības administrācija Latvija”, SIA “Uniserviss”, SIA “Stokker” un SIA “Nordic Stores”) iesniegt piedāvājumus (plkst.15.00). Uzaicinājums tiek nosūtīts arī SIA “Brief” pārstāvim, taču, nosūtot e-pastu, adrešu laukā tiek ievadīta nepareiza SIA “Brief” pārstāvja e-pasta adrese.
Piedāvājumu saņemšana	24.03.2020.	✓	SIA “SILTEKS” iesniedz savu piedāvājumu par vienreizlietojamiem vinila cimdiem (plkst.16.09) un respiratoriem (plkst.17.29).
		✓	SIA “Brief” nosūta savu piedāvājumu (plkst.22.31) uz Nodrošinājuma valsts aģentūras direktora e-pasta adresi, nevis aģentūras adresi, no kuras uzaicinājums tika nosūtīts, piedāvā visas uzaicinājumā norādītās preču kategorijas, izņemot attālināto temperatūras mērītāju.
	25.03.2020.	✓	SIA “GRIF” iesniedz savu piedāvājumu par pieguļošām brillēm (plkst. 9.58).

Iekšlietu ministra atļauja	25.03.2020.	✓	Nodrošinājuma valsts aģentūras direktors lūdz atļauju iekšlietu ministram (konkrēti padomniecei) veikt iegādi no SIA "Brief", nosūtīt no SIA "Brief" saņemto piedāvājumu (plkst.16.16).
		✓	Iekšlietu ministra padomniece iekšlietu ministra vārdā dod atļauju iegādāties SIA "Brief" piedāvājumā uzrādītās preces (plkst.17.04).
Piedāvājumu saņemšana	25.03.2020.	✓	SIA "TAMREX" iesniedz piedāvājumu vienreizējās lietošanas nitrila cimdiem (plkst.18.36).
Līguma noslēgšana	27.03.2020.	✓	Starp Nodrošinājuma valsts aģentūru un SIA "Brief" tiek noslēgts līgums par individuālo aizsardzības līdzekļu iegādi (aizsargbrilles, respiratori, gumijas cimdi, sejas maskas, kombinezoni).
Piedāvājumu saņemšana	01.04.2020.	✓	SIA "PIREKA" iesniedz piedāvājumu par sejas maskām.
		✓	SIA "Brief" atkārtoti iesniedz piedāvājumu par sejas aizsargvairogiem, norādot, ka ņemtas vērā Valsts policijas rekomendācijas un ieteikumi to izgatavošanā (plkst.11.51).
Iekšlietu ministra atļauja	01.04.2020.	✓	Nodrošinājuma valsts aģentūras direktors lūdz atļauju iekšlietu ministram veikt aizsargvairogu iegādi no SIA "Brief" (plkst.12.20).
		✓	Iekšlietu ministra padomniece iekšlietu ministra vārdā dod atļauju iegādāties preces (plkst.12.44).
Līguma noslēgšana	03.04.2020.	✓	Starp Nodrošinājuma valsts aģentūru un SIA "Brief" tiek noslēgts līgums par sejas aizsargvairogu iegādi.

Uz, iespējams, formālu tirgus izpēti norāda arī tas, ka Nodrošinājuma valsts aģentūras direktors jau nākamajā dienā pēc uzaicinājuma izsūtīšanas pretendentiem, kad bija saņemti vēl tikai trīs piedāvājumi, lūdza iekšlietu ministram atļauju slēgt līgumu ar SIA "Brief". Ņemot vērā, ka uzaicinājumā nebija norādīts termiņš, līdz kuram jāiesniedz piedāvājumi, divu pretendentu piedāvājumi tika saņemti tikai pēc tam, kad Nodrošinājuma valsts aģentūras direktors jau bija lūdzis atļauju slēgt līgumu ar SIA "Brief". Lai gan šie saņemtie piedāvājumi cenas ziņā pārsniedza SIA "Brief" piedāvājumu un, visticamāk, nemainītu lēmumu par piegādātāja izvēli, revidentu ieskatā, piegādātāju izvēles process nav bijis caurskatāms.

Lūdzot atļauju iekšlietu ministram slēgt līgumu ar SIA "Brief", Nodrošinājuma valsts aģentūras direktors nosūtīja⁴⁸ SIA "Brief" iesniegto piedāvājumu un norādīja, ka šo piegādātāju ieteikusi Latvijas Drošības un aizsardzības industrijas federācija, kuras biedrs ir SIA "Brief", bet cita informācija par to, kāpēc izvēlēts šis pretendents, piemēram, ka ir bijuši vairāki pretendenti, kādas preces un par kādām cenām piedāvātas u.c., nav sniegta. Iekšlietu ministrija ir minētās federācijas sadarbības partneris.

2020.gada 27.martā starp Nodrošinājuma valsts aģentūru un SIA "Brief" tika noslēgts līgums par individuālo aizsardzības līdzekļu (aizsargbrilles, respiratori, vienreizējās lietošanas gumijas cimdi, vienreizējās lietošanas sejas maskas, kombinezoni) piegādi par kopējo summu 107 712 euro (ar PVN), bet 2020.gada 3.aprīlī – par sejas aizsargvairogu piegādi par 23 587 euro (ar PVN), skatīt 4.tabulā.

4.tabula. **Starp Nodrošinājuma valsts aģentūru un SIA “Brief” noslēgtie līgumi**

	Vienas vienības cena, euro (ar PVN)	Skaitis	Summa, euro (ar PVN)
Kombinezoni*	6,35	2250	14 293
Aizsargbrilles*	8,85	1755	15 523
Vienreizējās lietošanas sejas maskas, nemazgājamas, 3 kārtas, neaustas, CE sertifikāts*	0,59	75 500	44 764
Respiratori, FFP2 bez vārsta, N95 klase, CE sertifikāts*	3,68	8300	30 531
Vienreizējās lietošanas gumijas cimdi, vinila, bez pūdera*	0,06	43 000	2601
Sejas aizsargvairogi**	4,89	4825	23 587

* līgums Nr. IeM NVA 2020/23-Pieg

** līgums Nr. IeM NVA 2020/25-Pieg

Noslēgto līgumu saistības pamatā tika izpildītas laikus un preces piegādātas paredzētajos termiņos un apjomā, izņemot vienreizlietojamās gumijas cimdus un kombinezonus. Puse no līgumā paredzētā vienreizlietojamo gumijas cimdu skaita tika piegādāta līgumā sākotnēji noteiktajā termiņā, tas ir, līdz 2020.gada 21.aprīlim, bet otras daļas piegādes termiņš tika pagarināts par 45 dienām. Līgumā paredzētajā termiņā līdz 2020.gada 21.aprīlim netika piegādāts neviens kombinezons – tie tika piegādāti vairāk nekā mēnesi pēc līgumā paredzētā termiņa (līgums netika grozīts).

Pēc 2020.gada 2.aprīļa, kad ar krīzi saistīto individuālo aizsardzības un dezinfekcijas līdzekļu rezervju pārvaldīšanu pārņēma Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs sadarbībā ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, Nodrošinājuma valsts aģentūra neveica jaunas iegādes, bet līdz pat 2020.gada 4.jūnijam turpināja saņemt individuālos aizsardzības līdzekļus iepriekš noslēgto līgumu ietvaros.

Saskaņā ar Nodrošinājuma valsts aģentūras grāmatvedības uzskaites datiem līdz 2020.gada 2.jūlijam lielākā daļa iegādāto individuālo aizsardzības līdzekļu no Nodrošinājuma valsts aģentūras noliktavām bija nodoti Iekšlietu ministrijas padotībā esošajām iestādēm, izņemot aizsargbrilles, pēc kurām pieprasījums bija izrādījies mazāks, nekā plānots, – 2020.gada 2.jūlijā Nodrošinājuma valsts aģentūras noliktavās atradās vēl 1003 no 1755 nopirktajām aizsargbrillēm.

Pirmos individuālos aizsardzības līdzekļus no Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centra Nodrošinājuma valsts aģentūra saņēma 2020.gada 17.aprīlī – 40 tūkstošus sejas masku personīgai aizsardzībai.

Valsts policijas veiktās iegādes

Iekšlietu resorā pēc Nodrošinājuma valsts aģentūras otrs lielākais līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietotājs bija Valsts policija, kas laika posmā no 2020.gada 12.marta līdz 16.aprīlim iegādājās individuālos aizsardzības līdzekļus, dezinfekcijas līdzekļus un to iepakojumu 77 056 euro vērtībā no 37 dažādiem piegādātājiem, ņemot vērā to, ka teritoriālās struktūrvienības visā valsts teritorijā sākotnēji patstāvīgi centās iepirkt nepieciešamos individuālos aizsardzības un dezinfekcijas līdzekļus. Lielākie piegādātāji bija AS “SPODRĪBA”, kas piegādāja dezinfekcijas līdzekļus, un SIA “Brief”, kas piegādāja individuālos aizsardzības līdzekļus (skatīt 5.tabulu).

5.tabula. Valsts policijas veiktās iegādes, euro

	Individuālie aizsardzības līdzekļi	Dezinfekcijas līdzekļi	Iepakojums dezinfekcijas līdzekļiem	Kopā
AS "SPODRĪBA"		27 479		27 479
SIA "Brief "	14 314			14 314
SIA "OLKO"	6000			6000
SIA "Rehill"		4719	242	4961
SIA "ProofTools"	4675			4675
SIA "MEDILINK"	4303	261		4565
SIA "GRIF"	2496			2496
SIA "Lattex D"	2481			2481
SIA "VIDZEMES PAPĪRS"		1805		1805
SIA "ZEMZARIS"		1364	19	1383
SIA "VEIKSMĪGU DIENU"	1343			1343
Citi piegādātāji* (25)	1437	3009	1107	5553
KOPĀ	37 050	38 637	1368	77 056

*neliela apjoma iegādes no SIA "ITLA.LV", SIA "BIOMARK", SIA "Brama", SIA "ARROW MEDICAL", SIA "Tamberg Corporation", SIA "Mediq Latvija", SIA "Kaucminde", SIA "KMIK", SIA "Efija-2", SIA "A-birojs", SIA "LANA", SIA "Stokker", SIA "Tamro", SIA "Harbinger Medical", SIA "BIAFARMA", SIA "LATVIJAS APTIEKA", SIA "Lunafarm", SIA "VALREK", AS "DIĀNA", SIA "Zeltkalnes aptieka", SIA "A Aptiekas", SIA "Aleko D", SIA "VESELĪBA PLUSS", SIA "TZMO Latvija" u.c.

Valsts policija individuālos aizsardzības līdzekļus un dezinfekcijas līdzekļus ārkārtējās situācijas pirmajās dienās iegādājās no Elektroniskās iepirkumu sistēmas (EIS) kataloga, piemēram, 75% no cimdiem tika iegādāti caur EIS. Tomēr citu individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu piedāvājums EIS nebija pietiekams, līdz ar to Valsts policija meklēja citas iespējas.

Revīzijas starpziņojuma saskaņošanas laikā Iekšlietu ministrija iesniedza skaidrojumu⁴⁹, ka Valsts policijā visa informācija par ārkārtējās situācijas laikā pieejamajiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem tika sūtīta uz vēstkopu rb@vp.gov.lv, kuras dalībnieki ir Valsts policijas Galvenās administratīvās pārvaldes Nodrošinājuma pārvaldes nodarbinātie. Kā norāda Iekšlietu ministrija, Valsts policijai, lai mazinātu korupcijas riskus un ievērotu Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma normas, individuālo aizsardzības līdzekļu iegādes netika veiktas centralizēti, bet gan sadalītas starp teritoriālajām Valsts policijas Galvenās administratīvās pārvaldes Reģionu biroja struktūrvienībām: Kurzemes sektors veica ķirurģisko masku iegādi, Zemgales sektors – sejas aizsargvairogu iegādi, Rīgas nodaļa – roku dezinfekcijas līdzekļa iegādi, Vidzemes sektors – vienreizējās lietošanas kombinezonu iegādi, Latgales sektors – vienreizlietojamo respiratoru iegādi. Valsts policija tirgus izpēti neveica tikai elektroniski, bet arī telefoniski un klātienē.

Revidenti, izskatot revīzijas starpziņojuma saskaņošanas laikā Valsts policijas papildus sniegto informāciju (sarakste vēstkopā rb@vp.gov.lv), konstatēja vienu gadījumu, kad konkrētā datumā ir apkopota informācija par saņemtajiem piegādātāju piedāvājumiem, pamatojoties uz kuru ir veikta 2000 respiratoru iegāde. Par citām iegādēm, kas veiktas ārpus EIS, piegādātāju izvēles process līdzīgā veidā nav dokumentēts. Tādēļ Valsts kontrole nevar sniegt vērtējumu par to, vai visos gadījumos tika nodrošināta pietiekama konkurence un piegādātāju izvēles process ir bijis izsekojams un caurskatāms.

Saskaņā ar Valsts policijas amatpersonu sniegto informāciju:

[..] Valsts policija (turpmāk – VP) savu pamatfunkciju veikšanai, t.sk. VP darbinieku aizsardzībai no infekcijas slimībām, pēc nepieciešamības regulāri iegādājās individuālos

aizsardzības līdzekļus (turpmāk – IAL). Tā kā iegādājami IAL apjomi gada griezumā bija salīdzinoši nelieli un IAL bija pieejami Elektronisko iepirkumu sistēmā (turpmāk – EIS), atsevišķiem iepirkuma līgumiem IAL piegādei VP pamatojumu neredzēja.

Pie šāda veida – IAL piegādātāju noteikšanas EIS, VP būtu pieturējusies arī norādītajos 2020.gada marta un aprīļa, kā arī turpmākajos mēnešos, bet situācija kardināli mainījās, un jau 2020.gada februārī sākās problēmas ar IAL piegādēm EIS.

Tā, piemēram, 2020.gada jau 28.februārī iesniegts pirkuma pieprasījums roku dezinfekcijas līdzekļu piegādei no EIS kataloga “Par medicīnas preču piegādi Elektronisko iepirkumu sistēmas dalībniekiem” (kataloga Nr. NVD15) tika atteikts ar formulējumu “prece vairs nav pieejama”. Sākot ar 2020.gada marta mēnesi EIS strauji sāka pazust IAL pozīcijas, līdz situācijai, kad atsevišķos apakškatalogos nebija pieejami nekādi IAL vispār.

[..] VP sāka apzināt citus piegādātājus IAL iegādei un saskārās ar analogisku situāciju, kāda bija EIS – lielākajai daļai piegādātāju IAL krājumi bija izpārdoti, bet tie piegādātāji, kuriem IAL vēl bija krājumos, būtiski palielināja IAL vienības cenas. Diemžēl šis process par piegādātāju apzināšanu netika atsevišķi dokumentēts, jo lielākais uzsvars konkrētajā situācijā tika vērsts uz to, lai nodrošinātu amatpersonas ar pienākumu izpildei nepieciešamajiem IAL, novēršot saslimšanas riskus ar COVID-19, jo tas būtiski ietekmētu visas Valsts policijas darbu sabiedriskās kārtības un drošības jomā.

E-pastā norādītās Piegādes no Piegādātājiem veiktas periodā pēc LR Ministru kabineta 2020.gada 12.marta rīkojuma Nr.103 (turpmāk – Rīkojums). Ņemot vērā, ka Rīkojuma punkts 4.14. paredzēja, ka Valsts policija esošajā krīzes situācijā šādām iegādēm nepiemēro Publisko iepirkumu likumu, kā arī Rīkojums neparedzēja citus mehānismus Piegādātāju izvēlei, IAL iegādes iespējas tika apzinātas gan telefoniski, gan klātienē pie piegādātājiem visas valsts teritorijā, iesaistot VP GAP NP Reģionu biroja darbiniekus no visiem reģioniem, un, neesot prasībai izpētes dokumentālai fiksēšanai, izpēte dokumentēta netika. Tika apzvanīts būtisks apzināto IAL tirgus dalībnieku skaits, vairumā no tiem saņemot atteikumus vai piedāvājumus ar VP neapmierinošiem piegādes termiņiem (t.sk. neskaidriem piegādes termiņiem, tā kā vairums Valstu noteica IAL eksporta aizliegumus). Šādas izpētes rezultātā tika izvēlēti VP nepieciešamo IAL Piegādātāji (t.sk. viens no tiem roku dezinfekcijas līdzekļu tiešais ražotājs – AS “SPODRĪBA”), kuri VP krasi pieprasītos IAL varēja piegādāt saprātīgos termiņos par tā brīža tirgū, mūsdiā, aktuālajām IAL vienības cenām.

Arī Valsts policija atbilstoši iekšlietu ministra rīkojumam⁵⁰ pirms individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegādēm lūdza atļauju iekšlietu ministram iegādāties konkrētus individuālo aizsardzības līdzekļu daudzumus un paredzamās izmaksas. Cita informācija netika pieprasīta un nav sniegta. Piemēram, no Valsts policijas iesniegtajiem dokumentiem (e-pasta sarakste) ir secināms, ka pirms 10 000 ķirurģisko masku, 1700 respiratoru filtru, 2000 sejas aizsargvairogu un dezinfekcijas līdzekļu iegādes Valsts policijas amatpersona nosūtīja e-pasta vēstuli ministra birojā, informējot par nepieciešamajiem apjomiem un iespējamām izmaksām. Ministra padomnieks atbildēja, ka bez to kompāniju nosaukumiem, ar kurām tiks slēgti līgumi, nevar dot atļauju. Bet, kad Valsts policija atbildēja, ka plāno veikt tirgus izpēti par cenām un piegādes termiņiem, atļauja no ministra biroja tika dota.⁵¹

Pēc 2020.gada 2.aprīļa, kad ar krīzi saistīto individuālo aizsardzības un dezinfekcijas līdzekļu rezervju pārvaldīšanu pārņēma Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs sadarbībā ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, Valsts policija no 3.aprīļa līdz 16.aprīlim vēl veica vairākas

neliela apjoma individuālo aizsardzības līdzekļu (vairākkārtēji lietojamu sejas aizsargmasku) iegādes:

- ❖ 2020.gada 3.aprīlī SIA "Brief" piegādāja 2500 vairākkārtēji lietojamās sejas aizsargmaskas 6958 *euro* vērtībā;
- ❖ 2020.gada 15.aprīlī SIA "Lattex D" piegādāja 1000 vairākkārtēji lietojamās sejas aizsargmaskas 2481 *euro* vērtībā.

Revīzijas raksturojums

Revīzijas mērķis

Revīzijas mērķis ir pārbaudīt gada pārskatu – vai Iekšlietu ministrijas konsolidētais 2020.gada pārskats visos būtiskajos aspektos sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Iekšlietu ministrijas finansiālo stāvokli, tā izmaiņām un Iekšlietu ministrijas darbības finansiālajiem rezultātiem un naudas plūsmu gadā, kas noslēgsies 2020.gada 31.decembrī, un vai tas ir sagatavots atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

Revīzijas mērķis ietver pārbaūžu veikšanu par **papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai faktisko izlietojumu**, ko Valsts kontrole ir izvirzījusi par galveno revīzijas jautājumu 701.starptautiskā revīzijas standarta “Ziņošana par galvenajiem revīzijas jautājumiem neatkarīga revidenta ziņojumā” izpratnē.

Šis starpziņojums ir sagatavots par Iekšlietu ministrijai vienreizējo individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegādei piešķirtā finansējuma no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem faktisko izlietojumu.

Juridiskais pamatojums

Pārbaudes ir veiktas un starpziņojums sagatavots finanšu revīzijas “Par Iekšlietu ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību” ietvaros (Valsts kontroles Otrā revīzijas departamenta 08.05.2020. revīzijas grafiks Nr.2.4.1-12/2020) un pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3.panta trešā punkta c) apakšpunktu.

Revidentu atbildība

Valsts kontrole ir atbildīga par revīzijas vadību, pārraudzību, veikšanu, starpziņojuma sagatavošanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem. Revīzija veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem. Saskaņā ar šiem standartiem revīzijas grupa ievēro ētikas prasības un pārbaudi plāno un veic, lai iegūtu pietiekamu pārliecību, ka papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai izlietojums atbilst piešķiruma mērķim.

Iekšlietu ministrijas atbildība

Iekšlietu ministrija ir atbildīga par to, lai nodrošinātu, ka papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai izlietojums atbilst piešķiruma mērķim.

Revīzijas apjoms

Šis starpziņojums aptver laika posmā no 2020.gada 12.marta līdz 30.jūnijam Iekšlietu ministrijas padotības iestāžu veiktās individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegādes, kas tiek apmaksātas no Covid-19 seku novēršanai no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem papildus piešķirtā finansējuma. Detalizētas pārbaudes izlases veidā veiktas iestādēs, kas izlietojušas lielāko finansējuma daļu, – Nodrošinājuma valsts aģentūrā un Valsts policijā.

Revīzijā tika apkopota detalizēta preču iegādes, līgumu noslēgšanas un izpildes informācija par Nodrošinājuma valsts aģentūrā un Valsts policijā veiktajām individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegādēm. Veiktas intervijas un sarakste ar Nodrošinājuma valsts aģentūras un Valsts policijas atbildīgajām amatpersonām, lai noskaidrotu ar iepirkumu procesu saistītus jautājumus.

Sagatavojot starpziņojumu, tika pārbaudīts:

- ❖ vai Iekšlietu ministrija un tās padotības iestādes Nodrošinājuma valsts aģentūra un Valsts policija ir noteikušas kārtību, kādā tiek veiktas individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegādes iestāžu vajadzībām apstākļos, kad iegādes veic, nepiemērojot Publisko iepirkumu likuma prasības;
- ❖ vai individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegādes process ir izsekojams un pretendentu uzaicināšanas un vērtēšanas process ir caurskatāms;
- ❖ vai ir ievērotas noslēgto līgumu prasības, iegādātie individuālie aizsardzības līdzekļi un dezinfekcijas līdzekļi ir piegādāti paredzētajos termiņos un apjomā.

Sagatavojot starpziņojumu, netika pārbaudīti:

- ❖ saņemto preču kvalitāte un atbilstība iepirkumā izvirzītajām prasībām un atbilstība preču saņemšanas dokumentācijā norādītajiem parametriem, kā arī netika veiktas pārbaudes par preču atbilstības dokumentu izcelsmi un autentiskumu;
- ❖ individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegāžu apjomu plānošana un to pamatotība;
- ❖ individuālie aizsardzības līdzekļi un dezinfekcijas līdzekļi dabā;
- ❖ Iekšlietu ministrijas veikto aprēķinu par ietaupījumiem valsts budžetā saistībā ar konfiscētā spirtu saturošā šķidruma pārstrādi pamatotība, kā arī izgatavoto dezinfekcijas līdzekļu pieņemšanas un tālākas nodošanas gala saņēmējiem process.

Šajā starpziņojumā norādītā informācija apkopotā veidā tiks iekļauta arī Valsts kontroles ziņojumā un atzinumā par Iekšlietu ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību, kā arī tiks izmantota finanšu revīzijā par “Par Latvijas Republikas 2020.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem”.

Sektora vadītāja

K.Skalbiņa

Departamenta direktore

I.Grīnhofa

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Pielikums. Pretendentu piedāvājumi (vienības cenas *euro*, bez PVN)

	SIA "GRIF"	SIA "SILTEKS"	SIA "PIREKA"	SIA "TAMREX"	SIA "Brief"
Aizsargbrilles, sertificētas, 1755 gab.	27,00				7,31
FFP2 respiratori, CE sertifikāts, 8300 gab.	-	4,95	-	-	3,04
Vienreizējās lietošanas gumijas cimdi, ~43 000 pāri	-	10,90 (par 100 gab.)	-	8,27 (par 100 gab.)	0,05 (par pāri)
Vienreizējās lietošanas sejas maskas, nemazgājamas, CE sertifikāts, 75 500 gab.	-	-	0,80	-	0,49
Sejas vizieris, 2579 gab.	-	-	-	-	(1) 24.03.2020. – 3,50 (2) 01.04.2020. – 4,04
Vienreizējās lietošanas kombinezons, 2250 gab.	-	-	-	-	5,25
Attālinātais temperatūras mērītājs, 2 gab.	-	-	-	-	-

Atsauces

- ¹ Starptautiskos revīzijas standartus finanšu revīziju jomā izmanto arī Starptautiskā Augstāko revīzijas iestāžu organizācija (INTOSAI), līdz ar to tie ir saistoši Valsts kontrolei, kas veic revīzijas saskaņā ar starptautiskajiem publiskā sektora revīzijas standartiem.
- ² Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojums Nr.103 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu” (spēkā līdz 09.06.2020.).
- ³ Valsts prezidenta 23.03.2020. paziņojums Nr.8 “Valsts konstitucionālo orgānu darbības pamatprincipi ārkārtējā situācijā”.
- ⁴ Finanšu ministrijas informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda finansējuma pārdalēm un risinājumiem COVID-19 seku mazināšanai, izskatīts Ministru kabineta 19.05.2020. sēdē.
- ⁵ Ministru kabineta 20.03.2020. rīkojuma Nr.118 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”” 2.punkts (redakcijā spēkā līdz 14.07.2020.).
- ⁶ Ministru kabineta 16.04.2020. rīkojums Nr.181 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem””.
- ⁷ Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojuma Nr.103 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu” (spēkā līdz 09.06.2020.) 4.14.apakšpunkts (MK 14.03.2020. rīkojuma Nr.105 redakcijā, MK 19.03.2020. rīkojuma Nr.115 redakcijā, MK 25.03.2020. rīkojuma Nr.119 redakcijā, MK 07.04.2020. rīkojuma Nr.161 redakcijā). Pirmo reizi tika iekļauts 2020.gada 14.martā, pēc tam tajā vairākkārt veikti grozījumi, papildinot iestāžu sarakstu.
- ⁸ Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojuma Nr.103 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu” (spēkā līdz 09.06.2020.) 4.54.³apakšpunkts redakcijā, kas ir spēkā no 02.04.2020.
- ⁹ Ministru kabineta 16.04.2020. rīkojums Nr.181 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem””.
- ¹⁰ Eiropas Komisijas 01.04.2020. paziņojums “Eiropas Komisijas norādījumi par to, kā ar Covid-19 krīzi saistītajā ārkārtas situācijā izmantot publiskā iepirkuma regulējumu (2020/C 108 I/01)”, pieejams [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1589535358624&uri=CELEX:52020XC0401\(05\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1589535358624&uri=CELEX:52020XC0401(05)), skatīts 21.04.2020.
- ¹¹ Nodrošinājuma valsts aģentūras 15.03.2018. iekšējie noteikumi Nr.4/2018 “Kārtība, kādā plāno un organizē iepirkumus”.
- ¹² Iekšlietu ministrijas 14.08.2020. vēstule Nr.1-76/2005 “Par papildus informāciju revīzijas starpziņojuma “Iekšlietu ministrijai individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegādei papildus piešķirtā finansējuma izlietojums” projektam”.
- ¹³ Finanšu ministrijas 26.05.2020. vēstule Nr.12/A-2/2833 “Par Ministru kabineta rīkojuma projektu” Iekšlietu ministrijai.
- ¹⁴ Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums; Ministru kabineta 09.06.2020. noteikumi Nr.380 “Par prioritāro institūciju un vajadzību sarakstā iekļautajām institūcijām nepieciešamajiem epidemioloģiskās drošības nodrošināšanas resursiem” (spēkā no 13.06.2020.).
- ¹⁵ Eiropas Komisijas 13.03.2020. paziņojuma Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Centrālajai bankai, Eiropas investīciju bankai un Eurogrupai “Koordinēta ekonomikas reakcija uz Covid-19 uzliesmojumu” (COM(2020) 112 final), 3.1.punkts, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0112&qid=1589530468685&from=EN>.
- ¹⁶ Eiropas Komisijas ieteikuma (ES) 2020/403 (13.03.2020.) par atbilstības novērtēšanas un tirgus uzraudzības procedūrām Covid-19 apdraudējuma kontekstā 1.apsvēruma, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020J0C0011&qid=1587727639502&from=LV>, skatīts 21.04.2020.
- ¹⁷ Eiropas Komisijas 01.04.2020. paziņojums “Eiropas Komisijas norādījumi par to, kā ar Covid-19 krīzi saistītajā ārkārtas situācijā izmantot publiskā iepirkuma regulējumu (2020/C 108 I/01)”, pieejams [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1589535358624&uri=CELEX:52020XC0401\(05\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1589535358624&uri=CELEX:52020XC0401(05)), skatīts 21.04.2020.
- ¹⁸ Krīzes vadības padomes 04.02.2020. sēdes protokollēmuma (prot.Nr.1 1.§) 5.punkts.
- ¹⁹ Ministru kabineta 03.03.2020. rīkojuma Nr.79 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”” 3.punkts.
- ²⁰ Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumu Nr.239 “Finanšu ministrijas nolikums” 5.1.apakšpunkts; Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr.893 “Iepirkumu uzraudzības biroja nolikums” 2.punkts.
- ²¹ Finanšu ministrijas un Iepirkumu uzraudzības biroja izstrādātās Vadlīnijas iepirkumu veikšanai ārkārtējās situācijas laikā, https://www.iub.gov.lv/sites/default/files/upload/Vadlinijas_arkartas_apst_202004292.pdf, skatīts 06.05.2020.
- ²² Finanšu ministrijas un Iepirkumu uzraudzības biroja izstrādātās Vadlīnijas iepirkumu veikšanai ārkārtējās situācijas laikā, https://www.iub.gov.lv/sites/default/files/upload/Vadlinijas_arkartas_apst_202004292.pdf, skatīts 06.05.2020.
- ²³ Publisko iepirkumu likuma 3.panta astotā daļa.

²⁴ <https://www.oecd.org/gov/public-procurement/infrastructure-and-public-procurement-webinar-series.htm>, skatīts 04.06.2020.

²⁵ Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojums Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" (spēkā līdz 09.06.2020.).

²⁶ Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojuma Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" (spēkā līdz 09.06.2020.) 4.14.apakšpunkts (MK 14.03.2020. rīkojuma Nr.105 redakcijā, MK 19.03.2020. rīkojuma Nr.115 redakcijā, MK 25.03.2020. rīkojuma Nr.119 redakcijā, MK 07.04.2020. rīkojuma Nr.161 redakcijā). Pirmo reizi tika iekļauts 2020.gada 14.martā, pēc tam tajā vairākkārt veikti grozījumi, papildinot iestāžu sarakstu.

²⁷ Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojuma Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" (spēkā līdz 09.06.2020.) 4.32.apakšpunkts (MK 09.04.2020. rīkojuma Nr.174 redakcijā).

²⁸ Ministru kabineta 20.03.2020. rīkojuma Nr.118 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"" sākotnējā redakcija (redakcijā, kas bija spēkā no 20.03.2020. līdz 14.07.2020.).

²⁹ Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojuma Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" (spēkā līdz 09.06.2020.) 4.54.³ apakšpunkts (MK 02.04.2020. rīkojuma Nr.157 redakcijā).

³⁰ Nodrošinājuma valsts aģentūras mājaslapā 20.05.2020. publicētā informācija "Divdesmit divas tonnas konfiscētā spirtu saturošā šķidrums tiks izmantotas telpu un virsmu dezinfekcijai" (pieejams: <http://nva.iem.gov.lv/lat/jaunumi?p=2>, skatīts 16.07.2020.).

³¹ Likuma "Par valsts institūciju darbību ārkārtējās situācijas laikā saistībā ar Covid-19 izplatību" 16.pants, Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojuma Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" 4.32.punkts (spēkā no 09.04.2020. saskaņā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Ministru kabineta 09.04.2020. rīkojumu Nr.174 "Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 12.marta rīkojumā Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu"").

³² Iekšlietu ministrijas 14.08.2020. vēstule Nr.1-76/2005 "Par papildus informāciju revīzijas starpziņojuma "Iekšlietu ministrijai individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegādei papildus piešķirtā finansējuma izlietojums" projektam".

³³ Iekšlietu ministrijas 14.08.2020. vēstule Nr.1-76/2005 "Par papildus informāciju revīzijas starpziņojuma "Iekšlietu ministrijai individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegādei papildus piešķirtā finansējuma izlietojums" projektam".

³⁴ Finanšu ministrijas 26.05.2020. vēstule Nr.12/A-2/2833 "Par Ministru kabineta rīkojuma projektu" Iekšlietu ministrijai.

³⁵ Nodrošinājuma valsts aģentūras 15.03.2018. iekšējo noteikumu Nr.4/2018 "Kārtība, kādā plāno un organizē iepirkumus" 7.–11.punkts.

³⁶ Nodrošinājuma valsts aģentūras 15.03.2018. iekšējo noteikumu Nr.4/2018 "Kārtība, kādā plāno un organizē iepirkumus" 11.punkts.

³⁷ Nodrošinājuma valsts aģentūras 15.03.2018. iekšējo noteikumu Nr.4/2018 "Kārtība, kādā plāno un organizē iepirkumus" 13.punkts.

³⁸ Nodrošinājuma valsts aģentūras 15.03.2018. iekšējo noteikumu Nr.4/2018 "Kārtība, kādā plāno un organizē iepirkumus" 11.punkts.

³⁹ Valsts policijas 07.10.2015. iekšējie noteikumi Nr.33 "Publisko iepirkumu veikšanas kārtība Valsts policijā".

⁴⁰ Iekšlietu ministrijas 14.08.2020. vēstule Nr.1-76/2005 "Par papildus informāciju revīzijas starpziņojuma "Iekšlietu ministrijai individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegādei papildus piešķirtā finansējuma izlietojums" projektam".

⁴¹ Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojuma Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu" (spēkā līdz 09.06.2020.) 4.58.apakšpunkts (MK 09.04.2020. rīkojuma Nr.174 redakcijā, MK 21.04.2020. rīkojuma Nr.202 redakcijā, MK 30.04.2020. rīkojuma Nr.235 redakcijā).

⁴² Iekšlietu ministrijas 20.03.2020. rīkojums Nr.1-12/374 "Par iepirkumu veikšanu ārkārtējā situācijā".

⁴³ Iekšlietu ministrijas 24.03.2020. vadības uzdevums Nr.1-33/749.

⁴⁴ Iekšlietu ministrijas 24.03.2020. vadības uzdevums Nr.1-33/749.

⁴⁵ Ministru kabineta rīkojuma projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 20.marta rīkojumā Nr.118 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojuma (anotācijas) pielikums (TA-1160, skatīts Ministru kabinetā 14.07.2020., pieejams <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40488801&mode=mk&date=2020-07-14>).

⁴⁶ Ministru kabineta rīkojuma projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 20.marta rīkojumā Nr.118 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojuma (anotācijas) pielikums (TA-1160, skatīts Ministru kabinetā 14.07.2020., pieejams <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40488801&mode=mk&date=2020-07-14>).

⁴⁷ Nodrošinājuma valsts aģentūras Administratīvi-juridiskā un iepirkumu nodrošinājuma departamenta Personāla vadības un organizatoriskā darba nodaļas vecākās ekspertes organizatoriskajos darba jautājumos 25.06.2020. e-pasta vēstule.

⁴⁸ Nodrošinājuma valsts aģentūras direktora 25.03.2020. e-pasta vēstule (plkst.16.16) Iekšlietu ministrijas parlamentārajai sekretārei.

⁴⁹ Iekšlietu ministrijas 12.08.2020. vēstule Nr.1-76/1974 “Par revīzijas starpziņojuma “Iekšlietu ministrijai individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegādei papildus piešķirtā finansējuma izlietojums” projektu”.

⁵⁰ Iekšlietu ministrijas 20.03.2020. rīkojums Nr.1-12/374 “Par iepirkumu veikšanu ārkārtējā situācijā”.

⁵¹ Valsts policijas Galvenās administratīvās pārvaldes priekšnieces un iekšlietu ministra padomnieka sarakste laika posmā no 2020.gada 23.marta līdz 24.martam.